

2019-03-28
S2019/01522/FS (delvis)

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag rörande den barn- och ungdomspsykiatriska haldygnsvården inklusive den psykiatriska tvångsvården

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att stimulera och stärka det nationella arbetet med att utveckla och sprida relevant och aktuell kunskap samt ändamålsenliga kunskapsstöd, metoder och arbetssätt till hälso- och sjukvårdspersonal som arbetar med barn i den psykiatriska heldygnsvården, inklusive den psykiatriska tvångsvården. Utvecklingsarbetet kan även omfatta unga över 18 år i de fall myndigheten finner det relevant.

Socialstyrelsen får för uppdragets genomförande använda 10 miljoner kronor 2019. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 1:8 Bidrag till psykiatri, anslagsposten 3 Till Kammarkollegiets disposition. Medlen utbetalas av Kammarkollegiet under 2019 till Socialstyrelsen engångsvis efter rekvisition. Rekvisitionen ska ske senast den 1 december 2019. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2020. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning över använda medel lämnas till Kammarkollegiet. Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 30 november 2022. En delrapportering av uppdraget ska ske årligen i årsredovisningen med start i årsredovisningen för 2019.

Rekvisition, återbetalning och redovisning ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Uppdraget att utveckla den psykiatriska heldygnsvården för barn ska vara långsiktigt och bedrivs under en fyraårsperiod och sedan vara integrerat i myndighetens ordinarie verksamhet.

Arbetet ska bidra till att de yrkesverksamma som möter och arbetar med barn i den psykiatriska heldygnsvården och tvångsvården har goda förutsättningar att ge barnen ett gott bemötande, samt vård av god kvalitet som utgår från barnets behov och rättigheter.

De frågor som ska aktualiseras i arbetet bör kunna variera över tid, beroende på behoven hos barn och hos vårdens professioner. Vissa frågor ska dock särskilt belysas i arbetet, bl.a. bemötandefrågor och systematiskt kvalitetsarbete för att undvika tvångsåtgärder.

I uppdraget bör Socialstyrelsen där det är relevant, samverka med Barnombudsmannen (BO), professionsföreningar, barn med egen erfarenhet av psykiatrisk tvångsvård och tvångsåtgärder, patient-, brukar-, och anhörigorganisationer samt de övriga aktörer som Socialstyrelsen finner relevanta för uppdragets genomförande.

Socialstyrelsen ska där det är relevant redovisa vilka ekonomiska konsekvenser olika resultat eller förslag kan få på berörda verksamheter.

Ärendet

Den 17 december 2015 beslutade regeringen att en särskild utredare – en nationell samordnare – skulle stödja det arbete som utförs av myndigheter, kommuner, landsting och organisationer inom området psykisk hälsa samt verka för att arbetet samordnas på nationell nivå (Dir. 2015:138). Utredningen benämndes ”Nationell samordnare för utveckling och samordning av insatser inom området psykisk hälsa”. Den 8 december 2016 beslutade regeringen att komplettera utredarens uppdrag till att även omfatta en översyn av tvångsåtgärder mot barn enligt lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, förkortad LPT (Dir. 2016:106). Syftet med det kompletterande uppdraget var att ytterligare stärka barnrättsperspektivet och rättssäkerheten för de barn som tvångsvårdas samt bidra till kvalitetsutveckling inom hälso- och sjukvården, med särskilt fokus på tvångsvården. Utgångspunkten för uppdraget var att verka för att minska eller om möjligt avskaffa användningen av tvångsåtgärder utan att försämra förutsättningarna att bereda barn nödvändig vård. Inom ramen för detta arbete har utredaren lämnat förslag på ett antal olika uppdrag som syftar till att utveckla och öka kvaliteten i den psykiatriska heldygnsvården, inklusive den psykiatriska tvångsvården, för barn.

Detta uppdrag bygger huvudsakligen på förslag som lämnats i betänkandet av Nationell samordnare för utveckling och samordning av insatser inom området psykisk hälsa (För barnets bästa? SOU 2017:111). I framtagandet av regeringsuppdraget har regeringen beaktat synpunkter som redogjorts för inom ramen för remitteringen av nyss nämnda utredning. Vid genomförandet av uppdraget ska Socialstyrelsen beakta skillnader mellan pojkar och flickor.

Syftet med uppdraget är att bidra till en ökad kvalitetsutveckling, ett stärkt barnrättsperspektiv och ökad rättssäkerhet inom den barn- och ungdomspsykiatriska heldygnsvården. Arbetet kan även bidra till minskad användning av tvångsåtgärder inom den barn- och ungdomspsykiatriska tvångsvården.

Regeringen beräknar att avsätta ytterligare 10 miljoner kronor under 2020, 8 miljoner kronor under 2021 samt 8 miljoner kronor 2022.

På regeringens vägnar

Annika Strandhäll

Erika Borgny

Kopia till

Statsrådsberedningen/Internrevisionen
Finansdepartementet/BA
Regeringskansliets förvaltningsavdelning/EKOL
Kammarkollegiet
Folkhälsomyndigheten
Barnombudsmannen
Sveriges Kommuner och Landsting